

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Kirkkonummen kunta kiittää mahdollisuudesta kommentoida valtakunnallista nuorisotyön ja – politiikan ohjelmaa (VANUPO) vuosille 2024-2027. Haluamme tuoda esille seuraavia huomioita.

Luonnoksessa olisi tärkeää tuoda vahvemmin esille monialaisen yhteistyön ja monitoimijuuden merkitystä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseksi. Koemme, että koulu- ja oppilaitosympäristössä on tärkeää jatkossakin, että muun muassa koulunuorisotyö nähdään yhtenä vaikuttavana yhteistyömuotona.

Haluamme nostaa esille myös sen, että taide- ja kulttuuritoimijoiden lisäksi on tärkeää tehdä yhteistyötä liikuntatoimijoiden kanssa. Ohjelmassa esille nostettuihin monimuotoisten ja vuorovaikutteisten oppimisympäristöjen sekä kulttuuri- ja kasvatustieteiden lisäksi tulisi huomioida erilaiset toiminnalliset opetusmenetelmät sekä aktiivisuutta lisäävät toimintaympäristöt, huomioiden myös erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden tarpeet.

Pidämme tärkeänä, että Harrastamisen Suomen mallin -mukaista maksutonta harrastustoimintaa kehitetään ja laajennetaan koskettamaan myös toisen asteen opiskelijoita. Harrastamisen edistämiseksi tulisi huomioida toiminnan paikallisuus ja korostaa myös yhteistyön tekemistä paikallisten toimijoiden kanssa. Ilman paikallisia toimijoita ja heidän tekemää arvokasta työtä, maksuttoman harrastustoiminnan kehittäminen ei ole mahdollista eikä myöskään tarkoituksenmukaista. Luonnoksessa toivottaisiin huomioimaan laajemmin harrastamisen saavutettavuus erilaisille ja erilaisista taustoista tulevien harrastajien osalta kuin mitä nyt lausunnossa on todettu.

Nuorten palvelujen toteuttaminen yhteensovittuna kokonaisuutena on erittäin kannatettava tavoite, joka toteutuakseen vaatii selkeämpää ohjausta, neuvontaa sekä koulutusta, mutta myös toimintaan sekä kehittämiseen varattavia resursseja.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi VANUPO:ssa tulisi näkyä selkeämmin laajempi ajattelumalli sekä yhteistyön merkitys eri alojen kanssa. Koemme tärkeäksi, että mielen hyvinvoinnin tukemisessa tulisi kiinnittää huomiota muun muassa erilaisiin liikkumisen mahdollisuuksiin, kuten luontoliikuntaa. Nuorten mielenterveyden tukemisessa, syrjäytymisen ehkäisemisessä ja jopa maahanmuuttajanuorten kotoutumisessa liikkumisella voi olla erittäin suuri merkitys. Liikkumisen hyötyjen ja sen vaikutusten esille tuominen osana VANUPO:a koetaan merkitykselliseksi.

Lisäksi ohjelmassa tulisi huomioida selkeämmin, että nuorten hyvinvoinnin edistämisessä on tärkeää huomioida myös nuoren lähiympäristön kuten huoltajien hyvinvointi.

Toivomme myös, että tiedolla johtamisen merkitys tulisi nostaa vahvemmin esille toimenpiteiden vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

VANUPO:ssa tulisi selkeämmin ilmaista kunnallisen nuorisotyön merkitystä ja sen vaikuttavuutta erityisesti paikallisella tasolla nuorten hyvinvoinnin, osallisuuden, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistamisessa.

Kiinnitimme positiivisena huomiona Ankkuritoiminnan kehittämisen. Koemme, että Ankkuritoiminta on yksi erittäin tärkeä monialainen ja ennaltaehkäisevä työmuoto. Ankkuritoiminnan vahvistaminen ja vakiinnuttaminen osaksi kuntien perustoimintaa nähdään toivottavana, mutta se vaatii selkeästi yhteistyötä eri alojen kanssa sekä siihen osoitettuja resursseja.

Nuorisotyön ja -toiminnan tukemisen linjaukset

Näemme tärkeäksi, että nuorisotyön ja -toiminnan linjauksissa on tunnistettu tarve kehittää ja vahvistaa kunnallisen nuorisotyön rakenteita, laatua ja tulosten tunnettavuutta kunnallisten toimijoiden kuulemisen perusteella. Kiinnitimme huomiota siihen, että kehittämistyön tavoitteita on listattu useita ja ne ovat sisällöltään laajoja. Ohjelmaa ollaan laatimassa neljän vuoden ajalle, tulisiko kyseisiä tavoitteita jaksottaa tai selkeyttää? Koemme edelleen tärkeäksi, että nuorisotyön tiedolla johtamista ja tiedon analysointia tulee vahvistaa kunnallisen nuorisotyön tunnettavuuden ja vaikuttavuuden edistämiseksi.

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

Koemme tärkeäksi, että osaamiskeskustoiminta on pitkäjänteistä. Osaamiskeskustoiminnan kautta kunnallinen nuorisotyö on saanut lisättyä omaa osaamista sekä saanut ajankohtaista, laadukasta tietoa toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi sekä ennen kaikkea vaikuttavuuden ilmaisemiseen.

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

Näemme tärkeäksi, että VANUPO:ssa näkyy kansainvälisen nuorisotyön ohjelmat, sillä ne tarjoavat nuorille erilaisia mahdollisuuksia kansainväliseen oppimiseen ja osallistumiseen.

Muita näkemyksiä ohjelmasta

Nyt käsittelyssä oleva ohjelmaluonnos on hankala hahmottaa. Ehdotamme, että ohjelmaa voisi sisältöltään sekä tavoitteiltaan muokata selkeämmäksi, jotta ohjelman vaikuttavuus aukeaisi paremmin. Kiinnitimme huomiota siihen, että monissa kohdissa puhutaan moniammatillisesta yhteistyöstä, mutta vain osassa kohdin oli kirjattuna yhteistyötaho (kulttuuripalvelut, oppilashuolto jne.). Jäimme pohtimaan sitä, että onko tarkoituksenmukaista nostaa esiin vain muutamia toimijoita? Mietimme myös sitä, että ohjelmassa voi tuoda paremmin esille nuorisotyön eri osa-alueita sekä asettaa niiden kautta selkeämpiä tavoitteita.

Sorvari Päivi

Kirkkonummen kunta - Vapaa-aikapalvelut/ nuoriso- ja liikuntapalvelut